

Nieuwsbrief SR Updates

Nummer 36, 2024

Redactie: prof. mr. J.S. Nan en mr. C.L. van der Vis.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1727](#) 26-11-2024

Valt een koffer onder 'voorwerp', had de verdachte het oogmerk om anderen onterecht een ontploffing te laten vrezen, en kan hij een beroep doen op de 'journalistieke exceptie'?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1705](#) 26-11-2024

Had een afschrift van de dagvaarding in hoger beroep moeten worden verzonden naar het adres in de Filipijnen waar de verdachte als niet-ingezetene stond ingeschreven in de BRP?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1735](#) 26-11-2024

Heeft het hof ten onrechte inhoudelijk geoordeeld over de beslissing van de rechtbank?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1728](#) 26-11-2024

Is gelet op de bestemming van de in het reisbureau aangetroffen apparaten sprake van kansspelautomaten (zijnde speelautomaten) als bedoeld in artikel 30 Wok?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1729](#) 26-11-2024

Kan de rechter bij niet-onherroepelijk opgelegde, dadelijk uitvoerbaar verklaarde tbs met voorwaarden beslissen dat de verdachte alsnog van overheidswege wordt verpleegd, en kan tbs in dat stadium al worden verlengd?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1645](#) 26-11-2024

Had het hof gelet op vrijspraak in eerste aanleg moeten nagaan of procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1563](#) 26-11-2024

Vindt de verklaring van de aangeefster voldoende steun in ander bewijsmateriaal?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1689](#) 26-11-2024

Kon het hof oordelen dat geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1704](#) 26-11-2024

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1726](#) 26-11-2024

Had het hof einduitspraak mogen doen, nu de verdachte na sluiting van het onderzoek

ter terechtzitting maar vóór de einduitspraak een wrakingsverzoek had ingediend?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1739](#) 26-11-2024

Mocht het hof de verzoeken van de verdediging om getuigen te horen afwijzen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1738](#) 26-11-2024

Kon het hof oordelen dat de dagvaarding in hoger beroep rechtsgeldig is betekend, nu de akte van uitreiking niet de persoon vermeldt aan wie de dagvaarding is uitgereikt?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1736](#) 26-11-2024

Kon het hof oordelen dat de verdachte de pleger is van de pogingen tot woninginbraak op de adressen?

[Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2024:1688](#) 26-11-2024

Is de redelijk termijn na de bij verstek gewezen uitspraak overschreden?

RECHTSPRAAK

Is de redelijk termijn na de bij verstek gewezen uitspraak overschreden?

Is de redelijk termijn na de bij verstek gewezen uitspraak overschreden?

Het cassatiemiddel klaagt dat na de bij verstek gewezen uitspraak van het hof de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM is overschreden.

De klacht dat na het wijzen van het arrest van het hof bij de betekening van de verstekmededeling niet de nodige voortvarendheid is betracht, kan niet leiden tot vernietiging van de uitspraak van het hof. De schriftuur bevat immers geen klachten over de beslissing van het hof tot niet-ontvankelijkverklaring van de verdachte in het door hem ingestelde hoger beroep, terwijl de Hoge Raad ook geen grond aanwezig oordeelt waarop dat oordeel ambtshalve zou moeten worden vernietigd. Het cassatiemiddel is daarom tevergeefs voorgesteld (vgl. HR 4 mei 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO5711).

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1688

Zaaknummer: 23/00365

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: D.W.E. Sternfeld en J. Kuijper

Wetsartikelen: 6 EVRM en 366 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de verdachte de pleger is van de pogingen tot woninginbraak op de adressen?

Kon het hof oordelen dat de verdachte de pleger is van de pogingen tot woninginbraak op de adressen?

Het cassatiemiddel klaagt dat de bewezenverklaring van het onder 4, 7 en 8 ten laste gelegde niet uit de bewijsvoering kan worden afgeleid.

Ten laste van de verdachte is onder meer bewezen verklaard dat:

‘feit 4

hij op 4 december 2022 te [plaats], in een woning, te weten aan de [a-straat 1], alwaar hij, verdachte, zich buiten weten of tegen de wil van de rechthebbende bevond, een telefoon en een geldbedrag en meerdere, horloge(s) en oortjes, die geheel aan [aangever], toebehoorden heeft weggenomen met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, terwijl hij, verdachte, zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft en die weg te nemen voornoemde goederen onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak en inklimming;

feit 6

hij in de periode van 7 december 2022 tot en met 8 december 2022 te [plaats], in een woning, te weten aan de [b-straat 2], alwaar hij, verdachte, zich buiten weten of tegen de wil van de rechthebbende bevond, een horloge en een geldbedrag, die geheel aan [betrokkene 3], in elk geval aan een ander toebehoorden heeft weggenomen met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen, terwijl hij, verdachte, zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft en die weg te nemen voornoemde goed(eren) onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak en inklimming;

feit 7

hij op 7 december 2022 te [plaats] ter uitvoering van het door verdachte voorgenomen misdrijf om in een woning, te weten aan de [b-straat 1], alwaar hij, verdachte, zich buiten weten of

tegen de wil van de rechthebbende bevond, goederen van zijn gading, in elk geval enig goed, dat/die geheel aan [betrokkene 1], in elk geval aan een ander dan aan verdachte toebehoorden weg te nemen met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen en zich de toegang tot de plaats van het misdrijf te verschaffen en die weg te nemen goederen onder zijn bereik te brengen door middel van braak (gereedschap uit de schuur van deze [betrokkene 1] heeft gepakt en de achterdeur heeft geforceerd) en heeft geprobeerd middels het raam van de eerste verdieping de woning binnen te komen, terwijl de uitvoering van dat voorgenomen misdrijf niet is voltooid;

feit 8

hij op 11 december 2022 te [plaats] ter uitvoering van het door verdachte voorgenomen misdrijf om in een woning te weten aan de [c-straat 1], alwaar hij, verdachte, zich buiten weten of tegen de wil van de rechthebbende bevond, goederen van zijn gading, die geheel aan [betrokkene 2], in elk geval aan een ander dan aan verdachte toebehoorden weg te nemen met het oogmerk om het zich wederrechtelijk toe te eigenen en zich de toegang tot de plaats van het misdrijf te verschaffen en die weg te nemen goederen onder zijn bereik te brengen door middel van braak (een ruit van de woning heeft geforceerd), terwijl de uitvoering van dat voorgenomen misdrijf niet is voltooid.'

Deze bewezenverklaring steunt op de bewijsvoering die is weergegeven in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.3 tot en met 3.8.

Voor zover het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte degene is die op de camerabeelden te zien is, faalt het. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 3.10 tot en met 3.12.

Voor zover het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte de pleger is van het onder 8 ten laste gelegde feit, geldt het volgende. Het hof heeft – kort gezegd – vastgesteld dat een bewoner van de [c-straat 1] in [plaats] op 11 december 2022 omstreeks 20:32 uur gebonk en gerommel hoorde, gevolgd door een harder gebonk in de achtertuin. Na de komst van de politie is de bewoner naar de achtertuin gelopen, waar hij zag dat een ruit was geforceerd. Het hof heeft verder vastgesteld dat op de beelden van de deurbelcamera van de woning aan de [c-straat 1] op die dag om 20:32 uur de verdachte wordt waargenomen. In het licht van deze vaststellingen is het oordeel van het hof dat de verdachte de pleger is van de poging tot woninginbraak aan de [c-straat 1] niet onbegrijpelijk. Het cassatiemiddel faalt in zoverre.

Voor zover het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte de pleger is van het onder 4 ten laste gelegde feit, geldt het volgende. Het hof heeft – kort gezegd –

vastgesteld dat een inbraak in de woning aan het [a-straat 1] in [plaats] plaatsvond op 4 december 2022 tussen 16:00 uur en 20:00 uur. Het hof heeft verder vastgesteld dat de verdachte op die dag rond 18:05 uur op camerabeelden, die zijn gemaakt vanuit de woning aan het [a-straat 2], is vastgelegd. Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte de pleger is van de woninginbraak aan het [a-straat 1], is niet zonder meer begrijpelijk. De aanwezigheid van de verdachte in de nabijheid van de plaats delict in het tijdvak van vier uren waarin het ten laste gelegde voorval zich heeft voorgedaan, is op zichzelf onvoldoende om dat oordeel te kunnen dragen. Daarover klaagt het cassatiemiddel terecht.

Voor zover het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de verdachte de pleger is van het onder 7 ten laste gelegde feit, geldt het volgende. Het hof heeft – kort gezegd – vastgesteld dat aan de [b-straat 1] in [plaats] een poging tot woninginbraak plaatsvond op 7 december 2022. Daarnaast heeft het hof vastgesteld dat op de beelden van de deurbelcamera van die woning een persoon is te zien en dat de verdachte die persoon is. Verder heeft het hof de bewezenverklaring van het onder 6 ten laste gelegde feit aangemerkt als steunbewijs voor het onder 7 ten laste gelegde feit. De bewezenverklaring onder 6 houdt – kort gezegd – in dat de verdachte zich tussen 7 en 8 december 2022 schuldig heeft gemaakt aan een woninginbraak aan de [b-straat 2] in [plaats]. Het op deze vaststellingen gebaseerde oordeel van het hof dat de verdachte de pleger is van de woninginbraak aan de [b-straat 1] in [plaats], is niet zonder meer begrijpelijk nu het hof geen nadere vaststellingen heeft gedaan over het tijdvak waarop de camerabeelden betrekking hebben en wat er met betrekking tot de verdachte op die camerabeelden waarneembaar was. Daarover klaagt het cassatiemiddel terecht.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1736

Zaaknummer: 23/04288

Rechters: M.J. Borgers, M. Kuijer en T.B. Trotman

Advocaten: L.C. de Lange

Wetsartikelen: 350 Sv en 359 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat de dagvaarding in hoger beroep rechtsgeldig is betekend, nu de akte van uitreiking niet de persoon vermeldt aan wie de dagvaarding is uitgereikt?

Kon het hof oordelen dat de dagvaarding in hoger beroep rechtsgeldig is betekend, nu de akte van uitreiking niet de persoon vermeldt aan wie de dagvaarding is uitgereikt?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de dagvaarding in hoger beroep geldig is betekend (uitgereikt). Daartoe wordt aangevoerd dat de akte van uitreiking in strijd met artikel 36h Sv niet de persoon vermeldt aan wie de dagvaarding is uitgereikt.

De artikelen 588 (oud), 589 (oud) en 590 (oud) Sv zijn bij de gedeeltelijke inwerkingtreding op 1 januari 2020 van de Wet herziening tenuitvoerlegging strafrechtelijke beslissingen (Wet van 22 februari 2017, *Stb.* 2017, 82; ook wel Wet USB genoemd), vervangen door de artikelen 36e, 36h en 36n Sv. De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat tot de Wet USB heeft geleid, houdt over artikel 36h Sv onder meer in:

‘Artikel 36h (589 Sv) - akte van uitreiking

Dit artikel betreft het huidige artikel 589 Sv, over de akte die wordt opgemaakt van de betekening door uitreiking van een gerechtelijk schrijven. In de voorgestelde nieuwe bepaling blijven de gegevens die op grond van het eerste lid in de akte worden vermeld, ongewijzigd.

Aan het derde lid wordt gewijzigd dat voortaan de identiteit van de persoon waaraan de gerechtelijke mededeling wordt uitgereikt, zo mogelijk wordt vastgesteld aan de hand van een geldig identiteitsbewijs. De soort en het nummer van dit identiteitsbewijs worden genoteerd op de akte van uitreiking. Deze akte wordt ondertekend door degene die de uitreiking verzorgt. Dit kan ook een elektronische ondertekening zijn (zie het Wetsvoorstel digitale processtukken Strafvordering).’

(*Kamerstukken II* 2014/15, 34086, nr. 3, p. 59.)

De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot wijziging van de artikelen 588 (oud), 589 (oud) en 590 (oud) Sv bij Wet van 11 december 1980, *Stb.* 1980, 666, houdende nieuwe voorschriften omtrent de wijze van kennisgeving van gerechtelijke mededelingen in strafzaken, houdt ten aanzien van de inhoud van de akte van uitreiking onder meer in:

‘Artikel 588.

(...)

De persoon aan wie het stuk is uitgereikt, moet in de akte van uitreiking (artikel 589) worden vermeld. Achteraf zal dus desgewenst steeds kunnen worden nagegaan wie het stuk onder zich genomen heeft met de bereidverklaring het aan de geadresseerde te doen toekomen.

(...)

Artikel 589. Dit artikel bepaalt wat de akte van uitreiking, die bij een betekening wordt opgemaakt, moet bevatten.’

(*Kamerstukken* 1979/80, 15842, nrs. 1-4, p. 17-18.)

Als de dagvaarding overeenkomstig artikel 36e lid 1 aanhef en onder b sub 1° en lid 2 aanhef en onder a Sv wordt uitgereikt aan degene die zich op het in die bepaling bedoelde adres bevindt en die zich bereid verklaart het stuk onverwijld aan de geadresseerde te doen toekomen, moet op grond van artikel 36h lid 1 Sv in de akte van uitreiking de persoon worden vermeld aan wie de gerechtelijke mededeling is uitgereikt. Gelet op de hiervoor weergegeven wetsgeschiedenis is de strekking van dat voorschrift dat achteraf kan worden nagegaan wie de dagvaarding onder zich heeft genomen. Als in die akte niet de persoon is vermeld aan wie de dagvaarding is uitgereikt, heeft dat verzuim – in het geval dat de verdachte niet op de terechtzitting is verschenen – in beginsel nietigheid van de betekening van de dagvaarding tot gevolg. De rechter kan echter van die nietigverklaring afzien, als anderszins uit de stukken kan worden afgeleid aan wie de dagvaarding is uitgereikt.

Het hof heeft geoordeeld dat de dagvaarding in hoger beroep overeenkomstig artikel 36e lid 1 aanhef en onder b sub 1° en lid 2 aanhef en onder a Sv geldig is betekend. Dit oordeel is – in het licht van wat hiervoor is vooropgesteld en gelet op de inhoud van de akte van uitreiking bij de dagvaarding in hoger beroep – niet zonder meer begrijpelijk, nu die akte niet de naam vermeldt van de persoon aan wie de dagvaarding is uitgereikt en het hof er geen blijk van heeft gegeven te hebben onderzocht of anderszins uit de stukken kan worden afgeleid aan welke persoon de dagvaarding is uitgereikt.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1738

Zaaknummer: 22/02764

Rechters: M.J. Borgers, A.L.J. van Strien en F. Posthumus

Advocaten: J.J.J. van Rijsbergen

Wetsartikelen: 36e Sv en 36h Sv

RECHTSPRAAK

Mocht het hof de verzoeken van de verdediging om getuigen te horen afwijzen?

Mocht het hof de verzoeken van de verdediging om getuigen te horen afwijzen?

Beoordeling vierde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt onder meer over de afwijzing door het hof van het verzoek van de verdediging om getuigen te horen over het uitluisteren en uitwerken van het heimelijk afgeluisterde (OVC-)gesprek van 5 februari 2020 en van het verzoek om een (tweede) aanvullend proces-verbaal van bevindingen op te laten maken.

Uit het hiervoor weergegeven proces-verbaal blijkt dat de door de verdediging gedane verzoeken tot het horen van getuigen en het opmaken van een (tweede) aanvullend proces-verbaal van bevindingen in verband staan met de bruikbaarheid van een OVC-gesprek voor de beantwoording van de vragen van artikel 350 Sv. Daarbij zou het door de verdediging met deze verzoeken voorgestane onderzoek zich moeten richten op de wijze waarop het OVC-gesprek is uitgeluisterd, wie de uitluisteraars zijn, de ervaring van de uitluisteraars en de aan de uitluisteraars gegeven opdracht om het OVC-gesprek uit te luisteren.

Het hof heeft deze verzoeken afgewezen omdat de verzoeken door de verdediging onvoldoende zijn onderbouwd en dat daarom de noodzaak van het door de verdediging verlangde onderzoek ontbreekt. Het hof heeft hierbij kennelijk betrokken dat naar aanleiding van vragen van de verdediging en van het hof over de uitwerking van het OVC-gesprek het hof de opdracht heeft gegeven tot het opmaken van een aanvullend proces-verbaal van bevindingen (in aanvulling op het eerdere proces-verbaal van 15 maart 2023), dat dit aanvullend proces-verbaal van 20 maart 2023 al betrekking heeft op vraagpunten die de verdediging nadien heeft genoemd in relatie tot de genoemde verzoeken en dat het hof zich voldoende ingelicht acht over de verrichtingen met betrekking tot het OVC-gesprek.

Anders dan het cassatiemiddel tot uitgangspunt neemt, geldt ook voor de genoemde verzoeken tot het horen van getuigen dat daaraan de eis mag worden gesteld dat deze door de

verdediging moeten worden gemotiveerd. Die verzoeken zien immers op het horen van personen die kunnen verklaren over de verrichtingen die met betrekking tot het OVC-gesprek zijn gedaan en de wijze waarop die verrichtingen zijn verlopen, en betreffen niet het horen van een getuige over een door deze persoon afgelegde verklaring zoals die door de rechter voor het bewijs van het ten laste gelegde feit zou kunnen worden gebruikt of al is gebruikt, zoals bedoeld in het arrest van de Hoge Raad van 20 april 2021, ECLI:NL:HR:2021:576. De afwijzing van de verzoeken tot het horen van getuigen en het opmaken van een (tweede) aanvullend proces-verbaal door het hof getuigt ook anderszins niet van een onjuiste rechtsopvatting en is – ook in het licht van wat de verdediging op de terechtzitting in hoger beroep naar aanleiding van het aanvullend proces-verbaal van 20 maart 2023 naar voren heeft gebracht – niet onbegrijpelijk.

Voor zover het cassatiemiddel hierover klaagt, leidt het niet tot cassatie.

Beoordeling vijfde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de afwijzing door het hof van het verzoek van de verdediging om zes personen die als referent hebben meegewerkt aan het onderzoek van het Pieter Baan Centrum als getuigen te horen.

Het hof heeft het in het cassatiemiddel bedoelde verzoek tot het horen van personen die als referent hebben meegewerkt aan het onderzoek van het Pieter Baan Centrum afgewezen. Daartoe heeft het hof overwogen dat de verdediging heeft nagelaten nader te onderbouwen op welke punten de referenten onjuiste informatie zouden hebben verschaft of waaruit de gestelde onjuistheden zouden bestaan of blijken. Dat oordeel is niet onbegrijpelijk, nu de verdediging slechts naar voren heeft gebracht dat de referenten al lange tijd geen contact hebben gehad met de verdachte en de verdediging daarbij alleen in algemene bewoordingen kanttekeningen heeft geplaatst bij de volledigheid of juistheid van de aan de referenten ontleende informatie, zonder dat daarbij is aangeduid waarover die referenten, ondanks het gestelde ontbreken van contact met de verdachte, in het licht van de bevindingen van de Pro Justitia rapportages en met het oog op de sanctiebeslissing zouden moeten worden bevroegd.

Het cassatiemiddel faalt.

Naar aanleiding van de conclusie van de advocaat-generaal over het vijfde cassatiemiddel merkt de Hoge Raad nog het volgende op.

In deze zaak betreft het verzoek tot het horen van getuigen, dat is gedaan op de terechtzitting in hoger beroep van 27 juni 2022, een verzoek als bedoeld in artikel 287 lid 3 aanhef en onder a Sv in samenhang met artikel 415 lid 1 Sv. Dat betekent dat, ook al is het onderzoek ter

terechtzingting in hoger beroep daarna – op 20 maart 2023 – opnieuw aangevangen in verband met een gewijzigde samenstelling van het hof, gelet op artikel 322 lid 4 Sv in cassatie kan worden geklaagd over de beslissing van het hof die op de terechtzingting in hoger beroep van 27 juni 2022 is genomen waarbij het verzoek is afgewezen.

In zo'n situatie brengt de enkele omstandigheid dat de verdediging, na de op de terechtzingting gegeven beslissing, dat verzoek niet heeft herhaald op een volgende terechtzingting, niet met zich dat het belang bij een klacht over die afwijzing ontbreekt. Onder omstandigheden kan het belang bij een klacht in cassatie wel ontbreken. Dat is bijvoorbeeld het geval als de rechter in de motivering van de beslissing waarbij het verzoek wordt afgewezen, tot uitdrukking brengt dat hij zich op basis van wat bij gelegenheid van de pro forma-zitting of de regiezitting aan de orde is gekomen – waaronder begrepen wat de verdediging ter onderbouwing van het verzoek heeft aangevoerd – onvoldoende ingelicht acht om het verzoek te kunnen toewijzen omdat pas bij de latere behandeling van de zaak de voor de beoordeling van het verzoek relevante belangen in hun volle omvang gewogen kunnen worden (vgl. HR 1 juli 2014, ECLI:NL:HR:2014:1496, r.o. 2.34, en HR 6 september 2016, ECLI:NL:HR:2016:2022). In zo'n geval mag van de verdediging worden verwacht dat, als de wens tot het horen dan nog bestaat, zij het verzoek op een latere terechtzingting herhaalt. Deze situatie doet zich echter in deze zaak niet voor.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1739

Zaaknummer: 23/01524

Rechters: M.J. Borgers, C. Caminada en F. Posthumus

Advocaten: Y. Moszkowicz

Wetsartikelen: 315 Sv, 287 Sv en 415 Sv

RECHTSPRAAK

Had het hof einduitspraak mogen doen, nu de verdachte na sluiting van het onderzoek ter terechtzitting maar vóór de einduitspraak een wrakingsverzoek had ingediend?

Had het hof einduitspraak mogen doen, nu de verdachte na sluiting van het onderzoek ter terechtzitting maar vóór de einduitspraak een wrakingsverzoek had ingediend?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof geen einduitspraak had mogen doen, omdat de verdachte na sluiting van het onderzoek, maar vóór die einduitspraak een wrakingsverzoek had ingediend.

Een verzoek tot wraking van de zittingsrechter(s) kan niet meer worden ingediend nadat einduitspraak is gedaan. Een voorafgaand aan de uitspraak maar na de sluiting van het onderzoek op de terechtzitting schriftelijk ingediend wrakingsverzoek is tijdig gedaan als het bij het gerecht is ingekomen op een zodanig tijdstip dat de betrokken rechter(s) daarvan redelijkerwijs nog kennis kon(den) nemen. Als een verzoek in dit opzicht tijdig is ingediend, maar daarop door de wrakingskamer niet kan worden beslist vóór het tijdstip waarop de uitspraak is bepaald, moet de zittingsrechter (in verband met artikel 345 lid 3 Sv) het onderzoek in afwachting van de beslissing van de wrakingskamer heropenen en schorsen. (Vgl. HR 13 april 2010, ECLI:NL:HR:2010:BJ9926).

Uit de overwegingen van de wrakingskamer blijkt dat het wrakingsverzoek in dit opzicht tijdig is ingediend, te weten twee dagen vóór de einduitspraak. Aangenomen moet worden dat de betrokken rechters daarvan kennis konden nemen voordat de einduitspraak werd gedaan. Dit brengt mee dat het hof het onderzoek in afwachting van de beslissing van de wrakingskamer had moeten heropenen en schorsen en nog geen einduitspraak had mogen doen.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld. Dit hoeft echter wegens gebrek aan belang niet tot cassatie te leiden. Immers, als het hof na de indiening van het wrakingsverzoek wel in afwachting van de beslissing van de wrakingskamer was overgegaan tot heropening en schorsing, zou dat – nu de wrakingskamer de verdachte niet-ontvankelijk heeft verklaard

omdat dat verzoek niet is gedaan zodra de daarin genoemde feiten en omstandigheden aan de verdachte bekend zijn geworden, en tegen deze beslissing geen rechtsmiddel openstond – niet tot een andere einduitspraak van het hof hebben geleid.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1726

Zaaknummer: 22/02642

Rechters: V. van den Brink, A.E.M. Röttgering en T.B. Trotman

Advocaten: P. Scholte

Wetsartikelen: 512 Sv en 513 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

Heeft het hof ten onrechte verstek verleend tegen de niet-verschenen verdachte?

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte verstek heeft verleend tegen de niet-verschenen verdachte. Het voert daartoe aan dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak op de terechtzitting in hoger beroep in verband met een andere strafzaak was gedetineerd en dat hij niet vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn.

Als de dagvaarding van een verdachte die is ingeschreven in de BRP, geldig is betekend (uitgereikt) en de verdachte niet op de terechtzitting is verschenen en zijn raadsman ook niet, kan de rechter – behalve bij duidelijke aanwijzingen van het tegendeel – uitgaan van het vermoeden dat de verdachte vrijwillig afstand heeft gedaan van zijn recht om in zijn aanwezigheid te worden berecht. De mogelijkheid bestaat echter dat achteraf moet worden vastgesteld dat aan het recht van de verdachte om in zijn aanwezigheid te worden berecht, is tekortgedaan. Dit kan zich voordoen als de verdachte tijdens de behandeling van zijn zaak in verband met een andere strafzaak was gedetineerd zonder dat dit de rechter bekend was.

Aan de herkomst en betrouwbaarheid van het stuk dat in cassatie is overgelegd, behoeft in redelijkheid niet te worden getwijfeld. Uit dat stuk moet worden afgeleid dat de verdachte tijdens de behandeling van zijn strafzaak in hoger beroep in verband met een andere zaak was gedetineerd. Gelet daarop en in aanmerking genomen dat de dagvaarding om op de terechtzitting in hoger beroep van 15 mei 2023 te verschijnen rechtsgeldig maar niet in persoon is uitgereikt en op die terechtzitting geen raadsman aanwezig was, is de beslissing van het hof om tegen de verdachte verstek te verlenen en het onderzoek op de terechtzitting voort te zetten, achteraf gezien onjuist. Wegens het grote belang van de verdachte om bij de behandeling van zijn zaak aanwezig te zijn, moet de verdachte de mogelijkheid worden geboden om zijn zaak alsnog in hoger beroep in zijn aanwezigheid te doen behandelen. Dit leidt ertoe dat de uitspraak van het hof moet worden vernietigd en dat de zaak moet worden

teruggewezen opdat deze opnieuw wordt berecht en afgedaan.

Het cassatiemiddel is terecht voorgesteld.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1704

Zaaknummer: 23/02186

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en R. Kuiper

Advocaten: R. van den Boogert

Wetsartikelen: 415 Sv en 280 Sv

RECHTSPRAAK

Kon het hof oordelen dat geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn?

Kon het hof oordelen dat geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn?

Het cassatiemiddel klaagt dat het oordeel van het hof dat geen sprake is van overschrijding van de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM niet begrijpelijk is.

Het cassatiemiddel slaagt. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 6.1 tot en met 6.10.

Dat brengt mee dat de redelijke termijn als bedoeld in artikel 6 lid 1 EVRM aanleg is overschreden. In het licht van de opgelegde geldboete van € 800, volstaat de Hoge Raad met het oordeel dat de redelijke termijn is overschreden, en is er geen aanleiding om aan dat oordeel enig ander rechtsgevolg te verbinden.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1689

Zaaknummer: 23/02338

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en C.N. Dalebout

Advocaten: J.J. Weldam

Wetsartikelen: 36e Sv en 6 EVRM

RECHTSPRAAK

Vindt de verklaring van de aangeefster voldoende steun in ander bewijsmateriaal?

Vindt de verklaring van de aangeefster voldoende steun in ander bewijsmateriaal?

De cassatiemiddelen klagen over de bewezenverklaring van het onder 1 ten laste gelegde.

De cassatiemiddelen leiden niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1563

Zaaknummer: 23/03737

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en T.B. Trotman

Advocaten: R.L.A. Klaassen

Wetsartikelen: 342 Sv

RECHTSPRAAK

Had het hof gelet op vrijspraak in eerste aanleg moeten nagaan of procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces?

Had het hof gelet op vrijspraak in eerste aanleg moeten nagaan of procedure in haar geheel voldoet aan het door artikel 6 EVRM gewaarborgde recht op een eerlijk proces?

Het cassatiemiddel komt op tegen de bewezenverklaring van de onder 1 en 2 ten laste gelegde feiten.

Het cassatiemiddel leidt niet tot cassatie. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1645

Zaaknummer: 23/01450

Rechters: V. van den Brink, M. Kuijer en C. Caminada

Advocaten: M.R. Mantz

Wetsartikelen: 6 EVRM en 342 Sv

RECHTSPRAAK

Is gelet op de bestemming van de in het reisbureau aangetroffen apparaten sprake van kansspelautomaten (zijnde speelautomaten) als bedoeld in artikel 30 Wok?

Is gelet op de bestemming van de in het reisbureau aangetroffen apparaten sprake van kansspelautomaten (zijnde speelautomaten) als bedoeld in artikel 30 Wok?

Het cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat, gelet op de bestemming van de in het reisbureau van de verdachte aangetroffen apparaten, sprake is van kansspelautomaten (zijnde speelautomaten).

Uit artikel 30 Wet op de kansspelen (Wok) volgt dat een 'kansspelautomaat' een speelautomaat betreft, die geen behendigheidsautomaat is. Onder 'speelautomaat' wordt verstaan 'een toestel, ingericht voor de beoefening van een spel, dat bestaat uit een door de speler in werking gesteld mechanisch, elektrisch of elektronisch proces, waarbij het resultaat kan leiden tot de middellijke of onmiddellijke uitkering van prijzen of premies, daaronder begrepen het recht om gratis verder te spelen'. Op grond van de geschiedenis van de totstandkoming van artikel 30 Wok, zoals weergegeven in het arrest van de Hoge Raad van 2 februari 2021, ECLI:NL:HR:2021:157, moet worden aangenomen dat dit vereiste met zich brengt dat het spel zelf moet bestaan uit een mechanisch, elektrisch of elektronisch proces, dat door de speler in werking wordt gesteld.

Het hof heeft vastgesteld dat de in het reisbureau van de verdachte aanwezige computers uitsluitend werden gebruikt om, via de daarop geïnstalleerde software, weddenschappen op (voetbal)wedstrijden af te sluiten en dat vervolgens aan de hand van de daadwerkelijke sportuitslagen werd bepaald of tot uitkering van een geldbedrag moest worden overgegaan. Het hof heeft geoordeeld dat deze computers kunnen worden aangemerkt als 'kansspelautomaten', zijnde 'speelautomaten'. Dat oordeel getuigt – mede in het licht van de genoemde wetsgeschiedenis – van een onjuiste rechtsopvatting. Uit de vaststellingen van het hof volgt niet dat sprake was van een toestel dat is 'ingericht voor de beoefening van een spel dat bestaat uit een door de speler in werking gesteld mechanisch, elektrisch of elektronisch

proces' in de zin van artikel 30 Wok. Bij een sportweddenschap (vgl. artikel 15 lid 2 Wok) is het 'spel' immers de sportwedstrijd waarop de weddenschap wordt afgesloten en niet een door de speler in werking gesteld proces als in die bepaling bedoeld. Dat een computer (mede) is bestemd voor het afsluiten van sportweddenschappen brengt dan ook niet mee dat deze is aan te merken als een 'speelautomaat' en dus ook niet als een 'kansspelautomaat' in de zin van artikel 30 Wok.

Het cassatiemiddel slaagt.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1728

Zaaknummer: 23/00610

Rechters: V. van den Brink, T. Buruma en R. Kuiper

Advocaten: S.F.W. van 't Hullenaar

Wetsartikelen: 30 Wok en 15 Wok

RECHTSPRAAK

Kan de rechter bij niet-onherroepelijk opgelegde, dadelijk uitvoerbaar verklaarde tbs met voorwaarden beslissen dat de verdachte alsnog van overheidswege wordt verpleegd, en kan tbs in dat stadium al worden verlengd?

Kan de rechter bij niet-onherroepelijk opgelegde, dadelijk uitvoerbaar verklaarde tbs met voorwaarden beslissen dat de verdachte alsnog van overheidswege wordt verpleegd, en kan tbs in dat stadium al worden verlengd?

Wenk

De Hoge Raad heeft naar aanleiding van het beroep in cassatie in het belang van de wet een aantal uitgangspunten uiteengezet over de dadelijke uitvoerbaarheid van de tbs met voorwaarden als uitzondering op de hoofdregel dat een rechterlijke beslissing niet ten uitvoer wordt gelegd, zolang daartegen nog een gewoon rechtsmiddel openstaat en, als dit is aangewend, totdat het is ingetrokken of daarop is beslist. Kort gezegd en op hoofdlijnen houdt het oordeel van de Hoge Raad het volgende in.

Als de rechter bij de oplegging van tbs met voorwaarden het bevel geeft dat deze maatregel dadelijk uitvoerbaar is, begint in die situatie de termijn van de tbs op het ogenblik waarop het bevel tot dadelijke uitvoerbaarheid van de tbs met voorwaarden ingaat. De termijn van de nog niet onherroepelijke, dadelijk uitvoerbaar verklaarde tbs (met voorwaarden) kan twee jaren na het begin van die termijn worden verlengd overeenkomstig artikel 38d lid 2 Sr.

Als het gerechtshof in het hoger beroep in de onderliggende strafzaak binnen de eerste termijn van twee jaren in navolging van de rechtbank een dadelijk uitvoerbare tbs met voorwaarden oplegt, geldt die tbs op grond van artikel 38d lid 1 Sr voor de tijd van twee jaren. In dat geval kan een (afzonderlijke beslissing op een) vordering tot verlenging van de tbs achterwege blijven.

In het geval waarin het hof het vonnis van de rechtbank vernietigt en het de dadelijke

uitvoerbaarheid van de tbs met voorwaarden wil beëindigen, moet het op grond van artikel 6:6:6 Sv de dadelijke uitvoerbaarheid opheffen.

Het is naar geldend recht niet mogelijk om de niet onherroepelijk opgelegde, dadelijk uitvoerbare tbs met voorwaarden 'om te zetten' in een tbs met verpleging van overheidswege. Wel wijst de Hoge Raad erop dat in voorkomende gevallen de schorsing van de voorlopige hechtenis kan worden opgeheven.

De redactie, november 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1729

Zaaknummer: 23/02580

Rechters: V. van den Brink, A.L.J. van Strien, M. Kuijer, T. Kooijmans en T.B. Trotman

Wetsartikelen: 38d Sr, 6:6:6 Sv, 5 EVRM en 423 Sv

RECHTSPRAAK

Heeft het hof ten onrechte inhoudelijk geoordeeld over de beslissing van de rechtbank?

Heeft het hof ten onrechte inhoudelijk geoordeeld over de beslissing van de rechtbank?

Wenk

Het cassatiemiddel klaagt dat het hof ten onrechte inhoudelijk heeft geoordeeld over de beslissing van de rechtbank omdat die beslissing niet vatbaar is voor hoger beroep.

Op grond van artikel 56 lid 2 Uitleveringswet is onder meer artikel 87 Sv van overeenkomstige toepassing op bevelen als bedoeld in artikel 56 lid 1 Uitleveringswet van de rechtbank of de rechter-commissaris dat de vrijheidsbeneming van de opgeëiste persoon voorwaardelijk wordt opgeschort of geschorst. Deze van overeenkomstige toepassingverklaring is ingevoerd bij de inwerkingtreding van de Wet overdracht tenuitvoerlegging strafvonnissen (WOTS, *Stb.* 1986, 464). De memorie van toelichting bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de WOTS houdt daarover onder meer in:

‘De artikelen 61-68 volgen bijna woordelijk de overeenkomstige artikelen van de Uitleveringswet. (...)’

Ten einde de Uitleveringswet op het punt van de beroepsmogelijkheden tegen een beslissing al dan niet tot schorsing van uitleveringsdetentie over te gaan op één lijn te brengen met artikel 65, tweede lid, van dit wetsontwerp wordt voorgesteld ook artikel 87 Sv. in uitleveringsprocedures van overeenkomstige toepassing te verklaren.’

(Kamerstukken II 1983/84, 18129, nr. 3, p. 51.)

Als de rechter-commissaris of de rechtbank de opschorting of schorsing van de vrijheidsbeneming van de opgeëiste persoon beveelt, staat voor de officier van justitie op grond van artikel 56 lid 2 Uitleveringswet in samenhang met artikel 87 lid 1 Sv tegen die beslissing hoger beroep open bij de rechtbank onderscheidenlijk het gerechtshof. Als de rechtbank een verzoek tot opschorting of schorsing afwijst, is van een bevel als bedoeld in

artikel 56 lid 2 Uitleveringswet geen sprake. Niettemin moet uit de wetsgeschiedenis worden afgeleid dat de wetgever voor die situatie ook het rechtsmiddel van hoger beroep voor de opgeëiste persoon heeft willen openstellen. Dat door de wetgever daarbij is verzuimd de tekst van artikel 56 lid 2 Uitleveringswet af te stemmen op de van overeenkomstige toepassingverklaring van artikel 87 lid 2 Sv, leidt niet tot een ander oordeel.

In het licht van wat is vooropgesteld, is het oordeel van het hof dat het hoger beroep van de opgeëiste persoon ontvankelijk is, juist.

Het cassatiemiddel is tevergeefs voorgesteld.

Naar aanleiding van de vordering van de advocaat-generaal onder 3.7 merkt de Hoge Raad nog het volgende op over de vraag tot welk moment kan worden bevolen dat de vrijheidsbeneming op grond van de Uitleveringswet wordt opgeschort of geschorst.

De in de vordering van de advocaat-generaal onder 3.6 weergegeven wetsgeschiedenis houdt onder meer in:

‘Aan het doel van de uitlevering, het ter beschikking stellen van de opgeëiste persoon aan de verzoekende staat, is het voortduren van een schorsing of opschorting van de uitleveringsdetentie, nadat de Minister van Justitie positief op het uitleveringsverzoek heeft beslist, eigenlijk tegenstrijdig. Het risico dat de opgeëiste persoon zich aan zijn uitlevering zal onttrekken, neemt immers aanzienlijk toe nadat hij kennis heeft gekregen van een positieve beslissing op het uitleveringsverzoek.’

(Kamerstukken II 1998/99, 26697, nr. 3, p. 23.)

Op grond van artikel 56 lid 1 Uitleveringswet kan worden bevolen dat de vrijheidsbeneming voorwaardelijk wordt opgeschort of geschorst ‘totdat de officier van justitie overeenkomstig artikel 36 in kennis is gesteld van de beslissing van Onze Minister waarbij de uitlevering is toegestaan’. Gelet daarop en in het licht van de onder 3.8.2 weergegeven wetsgeschiedenis, moet dat artikellid zo worden uitgelegd dat de bevoegdheid om zo’n bevel te geven niet meer bestaat wanneer de officier van justitie in kennis is gesteld van de beslissing van de minister dat de uitlevering is toegestaan. Dit neemt niet weg dat in die fase van de uitleveringsprocedure de regeling van artikel 37 Uitleveringswet toepassing vindt, op grond waarvan de gevangenneming of gevangenhouding periodiek door de rechtbank wordt getoetst en op grond waarvan, onder meer op verzoek van de opgeëiste persoon, door de rechtbank de beëindiging van de vrijheidsbeneming kan worden gelast.

De redactie, november 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1735

Zaaknummer: 24/02838

Rechters: M.J. Borgers, T. Kooijmans en F. Posthumus

Advocaten: D.J.M.W. Paridaens

Wetsartikelen: 87 Sv

RECHTSPRAAK

Had een afschrift van de dagvaarding in hoger beroep moeten worden verzonden naar het adres in de Filipijnen waar de verdachte als niet-ingezetene stond ingeschreven in de BRP?

Had een afschrift van de dagvaarding in hoger beroep moeten worden verzonden naar het adres in de Filipijnen waar de verdachte als niet-ingezetene stond ingeschreven in de BRP?

Het cassatiemiddel klaagt onder meer dat de dagvaarding in hoger beroep niet aan de verdachte is uitgereikt door toezending daarvan aan zijn woonadres in de Filipijnen.

Het cassatiemiddel slaagt in zoverre. De redenen daarvoor staan vermeld in de conclusie van de advocaat-generaal onder 4 en 4.2 tot en met 4.4.

De Hoge Raad zal de betekening van de dagvaarding in hoger beroep nietig verklaren.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1705

Zaaknummer: 23/03748

Rechters: V. van den Brink, Y. Buruma en A.E.M. Röttgering

Advocaten: S.V. Ramdihal

Wetsartikelen: 36e Sv

RECHTSPRAAK

Valt een koffer onder ‘voorwerp’, had de verdachte het oogmerk om anderen onterecht een ontploffing te laten vrezen, en kan hij een beroep doen op de ‘journalistieke exceptie’?

Valt een koffer onder ‘voorwerp’, had de verdachte het oogmerk om anderen onterecht een ontploffing te laten vrezen, en kan hij een beroep doen op de ‘journalistieke exceptie’?

Wenk

Beoordeling van het eerste cassatiemiddel

Het eerste cassatiemiddel klaagt over het oordeel van het hof dat de in de bewezenverklaring bedoelde koffer een ‘voorwerp’ is in de zin van artikel 142a Sr. Het tweede cassatiemiddel klaagt over de bewezenverklaring van het ten laste gelegde voor zover deze inhoudt dat de verdachte een voorwerp heeft achtergelaten ‘met het oogmerk een ander ten onrechte te doen geloven dat daardoor een ontploffing kon worden teweeggebracht’. De cassatiemiddelen lenen zich voor gezamenlijke bespreking.

De tenlastelegging is toegesneden op artikel 142a lid 1 Sr. Daarom moet worden aangenomen dat de in de tenlastelegging en de bewezenverklaring voorkomende begrippen ‘voorwerp’ en ‘oogmerk een ander ten onrechte te doen geloven dat daardoor een ontploffing kan worden teweeggebracht’ zijn gebruikt in de betekenis die deze begrippen hebben in die bepaling.

De toelichting bij de derde nota van wijziging bij het wetsvoorstel dat heeft geleid tot de Wet van 22 december 2005 tot wijziging van het Wetboek van Strafrecht en de Wegenverkeerswet 1994, in verband met de herijking van een aantal wettelijke strafmaxima, *Stb.* 2006, 11, waarbij artikel 142a Sr is ingevoerd, houdt over artikel 142a Sr onder meer in:

‘Deze derde nota van wijziging introduceert, naast een aantal wijzigingen van technische aard, een afzonderlijke strafbaarstelling van de valse bommelding en het plaatsen van een nep-bom.
(...)

Wat betreft het oogmerk verdient het navolgende de aandacht. Het oogmerk heeft de in het Wetboek van Strafrecht gebruikelijke betekenis. Benadrukt moet worden dat ook de personen die «voor de grap» een valse bommelding doen met het in de voorgestelde bepaling vervatte oogmerk handelen. Ook in dat geval is het oogmerk erop gericht om een ander te doen geloven dat ergens een bom is.

Het oogmerk kan worden bewezen met een bekennde verklaring van de verdachte; een bekennde verklaring is bewijsrechtelijk gezien echter zeker niet zonder meer noodzakelijk. Het oogmerk kan, bij ontkennde verdachten, ook uit de omstandigheden worden afgeleid. Als het opsporingsonderzoek bijvoorbeeld aantoont dat het de verdachte is geweest die de valse bommelding heeft gedaan, en op de aangegeven plaats is geen bom aangetroffen, dan is het oogmerk daarmee min of meer gegeven.’

(Kamerstukken II 2003/04, 28484, nr. 23, p. 2-3.)

Bij de beoordeling van de cassatiemiddelen moet het volgende worden vooropgesteld. Van het in artikel 142a lid 1 Sr omschreven ‘oogmerk’ is in een geval als dit sprake als de dader met het (op een al dan niet voor het publiek toegankelijke plaats) achterlaten van een voorwerp de bedoeling heeft om een ander ten onrechte te doen geloven dat daardoor een ontploffing kan worden teweeggebracht, of als dat achterlaten – naar hij beseft of moet hebben beseft – als noodzakelijk en dus door hem gewild gevolg met zich brengt of kan brengen dat hij hierdoor een ander ten onrechte doet geloven dat een ontploffing kan worden teweeggebracht (vgl., over artikel 312 Sr, HR 2 juli 2013, ECLI:NL:HR:2013:94, r.o. 2.4.2).

Of in een concreet geval moet worden aangenomen dat sprake is van dit oogmerk zal, als de verklaringen van de verdachte en/of bijvoorbeeld eventuele getuigenverklaringen geen inzicht geven over wat ten tijde van de gedraging in de verdachte is omgegaan, afhangen van de feitelijke omstandigheden van het geval. Daarbij zijn van belang het uiterlijk en de inhoud van het betreffende voorwerp, de locatie waar het voorwerp wordt achtergelaten, de persoon die het voorwerp achterlaat, zijn (eventuele) uitlatingen die verband hielden met het voorwerp of het achterlaten of aantreffen daarvan, en de overige omstandigheden van het geval. Bepaalde gedragingen kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zo zeer gericht op het in artikel 142a lid 1 Sr bedoelde een ander ‘doen geloven dat een ontploffing kan worden teweeggebracht’ dat het – behalve als sprake is van contra-indicaties – niet anders kan zijn dan dat de verdachte dat oogmerk had.

Voor zover het eerste cassatiemiddel berust op de opvatting dat slechts dan sprake is van een ‘voorwerp’ in de zin van artikel 142a lid 1 Sr als het betreffende voorwerp ‘zodanig afwijkend is van een alledaags voorwerp en een zodanig gevaarlijke indruk maakt op omstanders, dat het

door hen wordt herkend als een bom', gaat het uit van een te beperkte en daarom onjuiste rechtsopvatting. Artikel 142a lid 1 Sr stelt immers geen specifieke eisen aan het in die bepaling genoemde voorwerp dat wordt achtergelaten. Zoals volgt uit wat is overwogen, kunnen het uiterlijk en de inhoud van dat voorwerp wel mede van belang zijn bij de beantwoording van de vraag of sprake is van het in artikel 142a lid 1 Sr omschreven oogmerk.

Het hof heeft de volgende vaststellingen gedaan. De verdachte heeft op 21 augustus 2018 samen met een ander, beiden gekleed in burgerkleding, in de eetzaal van gebouw 172 op de Legerplaats in Oldebroek een attachékoffer met inhoud onbeheerd achtergelaten. De verbalisant [betrokkene 2] heeft – nadat hij een melding had ontvangen over die koffer en ter plaatse was gekomen – tevergeefs tweemaal gebeld naar het telefoonnummer dat op het naamlabel van de koffer vermeld stond. De verdachte heeft vervolgens teruggebeld en gesproken met [betrokkene 2] en [betrokkene 4], de Teamleider Explosieven Verkenner. Daarbij heeft de verdachte niet kenbaar gemaakt wie hij was en ook niet dat de koffer met inhoud ongevaarlijk was. De verdachte heeft tijdens het telefoongesprek gebruikgemaakt van een valse naam en zodanige informatie gegeven dat het gevoel van dreiging (bij onder anderen [betrokkene 4]) juist sterker werd. Daarna is het gebouw ontruimd en een hondengeleider explosieven ingeschakeld. Vervolgens heeft deze hondengeleider de koffer geopend, en naar aanleiding van zijn waarnemingen aan en in de koffer heeft de Explosieven Opruimings Dienst Defensie nader onderzoek gedaan. In de koffer bevonden zich onder meer een zakmes, een mobiele telefoon, powerbanks, kabels, een camera, schroeven en modelleerlei.

Het hof heeft daarnaast overwogen dat al voor het telefoongesprek met de verdachte en het openen van de koffer door de hondengeleider sprake was van een situatie die door de betrokkenen werd beschouwd als verdacht en dat rekening werd gehouden met de mogelijke aanwezigheid van een explosief in de koffer. Bovendien heeft de verdachte volgens het hof zodanige voorwerpen uitgekozen en zodanig verpakt en achtergelaten in de eetzaal dat anderen serieus rekening hielden en konden houden met de aanwezigheid van een echte bom, waardoor de Explosieven Opruimings Dienst Defensie werd ingeschakeld en andere maatregelen werden getroffen.

Het oordeel van het hof dat het, gelet op de plaatsing, de aard en de manier van verpakking van de voorwerpen door de verdachte, niet anders kan zijn dan dat de verdachte heeft beseft en ook de bedoeling heeft gehad dat de koffer met inhoud werd gezien als een geïmproviseerd explosief en dus dat de verdachte het oogmerk heeft gehad een ander ten onrechte te doen geloven dat een ontploffing kon worden teweeggebracht met de door hem geplaatste koffer met inhoud, getuigt, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd. Daarbij neemt de Hoge Raad mede in aanmerking dat de door het hof als bewijsmiddel 1 gebruikte reactie van de verdachte op de mededeling dat 'door u een nepbom werd

achtergelaten in de kantine' inhoudt: 'dat is correct'. Dat zich in de koffer ook papieren bevonden waaruit bij bestudering had kunnen worden afgeleid dat het om een nepbom ging, maakt het voorgaande niet anders.

De cassatiemiddelen falen.

Beoordeling van het vierde cassatiemiddel

Het cassatiemiddel klaagt over de verwerping door het hof van het beroep van de verdachte op het in artikel 10 EVRM gegarandeerde recht op vrijheid van meningsuiting. Het voert daartoe aan dat de verdachte een beroep toekomt op de 'journalistieke exceptie'.

Bij de beoordeling van de toelaatbaarheid van de vervolging en van de strafbaarheid van het bewezen verklaarde feit naar aanleiding van het beroep op de journalistieke vrijheid van meningsuiting moet, vooropgesteld dat de journalist te goeder trouw en op grond van een accurate feitelijke basis handelt en betrouwbare en precieze informatie geeft in overeenstemming met de journalistieke ethiek, in het bijzonder de ernst van de inbreuk op de rechtsorde door overtreding van de strafrechtelijke norm, gelet op het belang van het geschonden voorschrift, worden afgewogen tegen het maatschappelijk belang van de door het bewezen verklaarde feit voorbereide openbaarmaking, het daadwerkelijke nadeel dat door het bewezen verklaarde feit is ontstaan en de mate waarin de openbaarmaking daadwerkelijk op andere wijze had kunnen worden voorbereid. (Vgl. HR 26 maart 2013, ECLI:NL:HR:2013:BY3752 en, over artikel 10 EVRM, EHRM 20 oktober 2015, nr. 11882/10, par. 87-91(*Pentikäinen/Finland*).)

Uit de overwegingen van het hof volgt dat de verdachte aanwijzingen had dat de beveiliging op legerterreinen in zijn algemeenheid nog steeds niet op orde was en hij daarom de beveiliging aan de poort, de beveiliging op het terrein zelf en de opsporing daarna wilde testen. Gelet hierop was het volgens de verdachte noodzakelijk om een koffer met de door hem bewust gekozen inhoud mee te nemen en achter te laten. Het hof heeft verder overwogen dat de naar aanleiding van het handelen van de verdachte gemaakte televisie-uitzending zonder enige belemmering kon worden uitgezonden en dat de verdachte ook overigens geen belemmering heeft ondervonden bij het uitdragen van de door hem als cruciaal ervaren boodschap, met name het tekortschieten van de beveiliging van legerterreinen.

Het hof heeft geoordeeld dat de verdachte met het plaatsen van de nepbom onrust en – vanwege de inzet van verschillende personen en diensten – aanmerkelijke financiële schade heeft veroorzaakt en dat er voor de verdachte minder vergaande alternatieven voorhanden waren, waarbij hij zijn doelstellingen zonder overtreding van artikel 142a Sr had kunnen realiseren. Het hof heeft daarbij in aanmerking genomen dat het vervolgen en bestraffen als

gevolg van een overtreding van artikel 142a Sr mede als doel heeft om te voorkomen dat opnieuw dergelijke onrust en financiële schade worden veroorzaakt. Naar het oordeel van het hof was het door de verdachte ingezette middel, mede gelet op de gevolgen die dit heeft gehad en het bestaan van minder vergaande alternatieven, veel te zwaar en dus niet nodig om de door de verdachte beoogde doeleinden te bereiken. Het hierop gebaseerde oordeel van het hof dat vervolging en bestrafing met een geldboete noodzakelijk zijn om duidelijk te maken dat het plaatsen van een ‘nepbom’ niet mocht en om zo’n situatie in de toekomst te voorkomen en dat een veroordeling van de verdachte – ook al pleegde hij het bewezen verklaarde feit als journalist – niet in strijd is met artikel 10 EVRM, getuigt, niet van een onjuiste rechtsopvatting en is toereikend gemotiveerd.

Het cassatiemiddel faalt.

De redactie, november 2024

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 26-11-2024

ECLI: ECLI:NL:HR:2024:1727

Zaaknummer: 22/03956

Rechters: V. van den Brink, T. Kooijmans en T.B. Trotman

Advocaten: E.M. Witjens en E.H. van Luijk

Wetsartikelen: 142a Sr en 10 EVRM